

BUITEN

19^e JAARGANG N°. 21.

ZATERDAG 23 MEI 1925.

Foto C. Steenbergh.

AAN DEN OSDORPER WEG.

Redacteur: *Mr. A. LOOSJES.*

INHOUD:

AAN DEN OSDORPER WEG, ILLUSTRATIE	BLZ. 241
ADIOS, MANUEL, DOOR ZANE GREY	„ 242
LEIDEN (SLOT), DOOR <i>Mr. A. LOOSJES</i> , GEÏLLUSTR. BLZ. 244—246	
'T IS OF 'K NIETS MEER KAN VERLANGEN (GEDICHT), DOOT D. A. POSTEMA	BLZ. 245
BIJ HET PANDVERBEUREN, DOOR J. SCHUITEMAKER CZ. „	246
EEN REIS DOOR BRETAGNE (SLOT), DOOR AD. MENSING, GEÏLLUSTREERD.	BLZ. 246—249
DE GLETSCHERDUIVEL (SLOT), NAAR HET DEENSCH VAN EJNAR MIKKELSEN	BLZ. 247
DE VOORJAARSBLOEMENTENTOONSTELLING TE HEEM- STEDEN, DOOR I. JOH. W. DE VRIES, GEÏLL. BLZ. 250—251	
OP LEVEN EN DOOD, NAAR HET ENGELSCHE DOOR CHR. G. D. ROBERTS (3)	BLZ. 252
BIJ DE ST. JANSKERK TE 'S-HERTOGENBOSCH, ILLUSTRATIE	„ 252

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

Men gelieve alles wat de Redactie of de Administratie van dit weekblad betreft te adresseeren aan de Uitgevers Scheltema & Holkema's Boekhandel, Rokin 74—76, Amsterdam, met de toevoeging: „Voor de Redactie” of „voor de Administratie van het Weekblad Buiten”. Duidelijke naam en adresvermelding wordt verzocht ook achter op de foto's. Tevens gelieve men achter op de foto's duidelijk aan te geven, wat ze voorstellen.

Afzonderlijke nummers: Prijs 40 cts.

ADIOS, MANUEL.

I) door ZANE GREY.

I

QUITOS was een magneet voor zwervers en een veilige schuilplaats voor menschen, die de beschaafde wereld den rug moeten toekeeren. Rubber lokte avonturiers en misdadigers naar deze Peruviaansche grensplaats, zooals goud hen trok naar Klondike.

Onder de menigte rubber-jagers die aan boord kwamen van de *Amazonas* voor de reis de rivier op, was een Spanjaard, op wie aller oogen waren gericht. Aan het eind van de loopplank hield kapitein Valdez hem tegen en trachtte hem terug te sturen. De rubber-jager echter bleek een man te zijn, dien men onmogelijk ter zijde kon schuiven.

„Hier is mijn biljet”, schreeuwde hij. „Ik ga aan boord.”

Niemand in Inquitos kende hem anders dan als Manuel. Hij stond aan het hoofd van de lijst van misdadige rubber-jagers en hij werd ervan verdacht eveneens slaven-handelaar te zijn. Voorbij de Andes was een regeering die — indien ze al iets van den slavenhandel wist — aan die ver afgelegene grens geen macht had. Valdez en de andere scheepseigenaars echter hadden een verbond gesloten en zelf de wet in handen genomen, want de misdadigers vernielden de rubberboomen in plaats van ze af te tappen — wat de geoorloofde manier was — en dreigden dus de rubber-industrie in den grond te boren. Bovendien vervreemdden de slavenhandelaars de Indianen van zich en brachten ze in een vijandelijke stemming.

Kapitein Valdez keek thans twijfelachtig naar Manuel. De Spanjaard was iemand van een reusachtige gestalte; zijn ingezonken oogen gloeiden onder ruige wenkbrauwen; zijn dunne baard, nooit geschoren, liet de harde lijnen van zijn gespierde kaken doorschijnen. In die menigte woeste mannen viel zijn verschijning het meest in het oog. Hij had meer geld verdiend en verkwist dan zes andere rubber-jagers

op de rivier; hij dronk *chicha* en was dol op gokspelletjes; hij had gevochten en zijn vijanden gedood.

„Ik ga aan boord,” herhaalde hij, langs Valdez dringend.

„Nog één reis dan, Manuel,” zei de kapitein langzaam.

„Wij zullen in het vervolg strenger worden tegenover jelui bandieten.”

„Het zijn hier allemaal bandieten. Iedere man, die moed genoeg heeft naar de Pachitearivier te gaan, is een bandiet. Valdez, geloof je dat ik een slavenhandelaar ben?”

„Je wordt er van verdacht, — met anderen,” antwoordde de kapitein voorzichtig.

„Ik heb nooit op slaven gejaagd,” brulde Manuel, met zijn gespierde armen zwaaiend. „Ik heb nooit noodig gehad slaven te verkoopen. Ik heb altijd meer *cowcha* (caoutchouc) gevonden dan eenig man op de rivier.”

„Manuel, ik zal je op je woord gelooven. Maar luister — als je ooit betrappt wordt met Indianen, dan ga je in de boeien of je wordt de Amazone afgestuurd en aan de golven prijs gegeven.

„Valdez, op die voorwaarden maak ik mijn laatste reis,” sprak Manuel. „Ik ga heel ver — ik kom rijk terug.”

Spoedig daarna begon de *Amazonas* de reis. Het was een schroefboot met twee dekken; een oude schuit, die er even ruw uitzag als haar menschenlijke last. Op het bovendek stonden het huisje van den loods, de hut van den kapitein, en een kleine eerste klasse kajuit, die ongebruikt was. De vier en twintig passagiers aan boord reisden tweede klas, op het benedendek. Vooruit was het open en hier sliepen de bemanning en de passagiers, sommigen in hangmatten en de rest op den vloer. Dan volgde de machinekamer. Hout was de brandstof waarmee gestookt werd en langs den oever der rivier werd gestopt wanneer een nieuwe voorraad noodig was.

Achter was de eetzaal, een sombere roef, smal en ongeveer twaalf voet lang met banken langs de beide zijden. Tegen etenstijd werd de tafel van de zoldering neergelaten door een eenvoudig samenstel van touwen en katrollen.

Den avond van het vertrek was die eetzaal de moeite waard om te zien. Het kleine vertrek met zijn smeulende, stinkende lamp en den blauwen damp van den rook, scheen spookachtig op te doemen uit de uitgestrektheid van de zwarte rivier. De passagiers zaten daar opeengepakt, rookend, drinkend, dobbelend. Als deze misdadigers bij elkaar waren, spraken zij op zeer luide toon, want in de stilte en eenzaamheid van het Amazonische oerwoud, ontwenden zij aan den klank van hun eigen stemmen. Er werden vele talen gesproken, maar het Spaansch werd gebruikt in de onderlinge gesprekken.

Het was een vochtige avond en het bedompte vertrek stonk naar tabak en zweet en den geur van den brandewijn. De havelooze passagiers zaten zonder jas, velen hunner zelfs zonder hemd, ieder het rumoer om de speeltafel vergrootend.

Eensklaps werd de deur van het vertrek geopend door de gestalte van een reusachtigen man. Met zijn blank gezicht en rossig haar had men hem voor een Engelschman kunnen houden. De verschillende gokspelers noodigden hem luidruchtig uitdrukking op zijn gezicht, die niet veranderde toen hij begon te spelen. Hij dobbelde onverschillig, sprak zelden en verloor bij ieder spel. Er scheen geen grens te zijn aan zijn tegenspoed en aan zijn voorraad geld.

Spelers werden van andere groepjes weggelokt. Het spel, de inzet, het geraas, het stroomen van *chicha* — alles nam toe naarmate de avond verliep.

Als het keeren van het getij, veranderde het geluk van den zwijgenden man. Na bijna ieder spel streek hij den inzet op. Donkerder werden deze donkere gezichten om de speeltafel, en veelbeteekenende blikken schitterden. Een mes glinsterde achter den rug van den winner, vastgehouden door de magere gebeuren, maar een zware arm smeed den dobbelaar op zij en wierp hem buiten de deur, waar hij in het duister verdween.

„Eerlijk spel!” brulde Manuel, terwijl zijn oogen als fosforus in het duister glinsterden.

In de plotselinge stilte hoorde men het stampen der machines, het slaan van de schroef, het ruischen van water. Ieders blik bespiedde den reusachtigen Spanjaard bleef. Toen begon het dobbelen weer, dat tot diep in den nacht voortging onder Manuels gloeiende oogen.

Eindelijk smeed hij een goudstuk op de tafel en bestelde *chicha* voor allen.

„Mannen, drinkt op Manuels laatste reis de rivier op,” sprak hij. „Ik kom rijk terug.”

„Rubber of Indianen?” vroeg een Spanjaard met een gezicht als een wezel, spottend.

„Bustos, je liegt bij die vraag,” antwoordde Manuel driftig. „Je kunt geen slavenhandelaar van mij maken. Ik zoek rubber. Ik zal kano's vol rubber meebrengen.”

De meeste bandieten deden hun best Indiaansche kinderen te vangen en ze te verkoopen als slaven in de nederzettingen aan de Amazone, wanneer zij geen winstgevend rubberwoud konden vinden.

„Manuel, waar ga je heen?” vroeg er een.

„Naar den hoofdstroom van de Palcazu. Wie gaat er mee?”

Weinige rubberjagers behalve Manuel waren ooit voorbij de samenstrooming van de Pachitea en de Ucayali geweest; en de Palcazu ontsprong in het voorgebergte van de Andes. Er was weinig bekend van deze rivier, behalve dat zij de grens vormde van het gebied der Cashibos, een geheimzinnigen stam van menscheneters. Geen der mannen gaf het verlangen te kennen Manuels partner te worden. Hij grijsde ze minachtend aan en schold ze vloekend uit voor een troep lafaards.

Na dien nacht had hij weinig omgang met zijn medepassagiers, gebruikte niet veel tabak, dronk heelemaal niet en bleef somber in zichzelf gekeerd. Manuel ging nooit de jungle in als hij niet in goede conditie was.

De *Amazonas* draaide de Ucayali in en voer dag en nacht over deze duizend mijl lange rivier, vaak stoppend om brandstof in te nemen en hier en daar de rubber-jagers uit te laten. Ieder hunner zei Manuel met spottende jovialiteit goeden dag. Bij La Beca, den mond van de Pachitea, waren drie passagiers over van de oorspronkelijke vierentwintig — Bustos, Manuel en de vreemde, die niets gemeen scheen te hebben met de rubber-jagers.

„Manuel,” zei Bustos, „je hebt gehoord wat de Palcazu is. Gevaarlijke middagzon — de doodelijke dauw — de menschenetende Cashibos. Je zult nooit terugkomen. *Adios!*”

Toen ondervroeg kapitein Valdez Manuel.

„Is het waar dat je naar de Palcazu gaat?”

„Ja, kapitein.”

„Dat ziet er leelijk uit, Manuel. Wij weten dat het daar krioelt van Indianen — de Chunchus van de Pachitea, en verder op de Cachibos. Wij hebben nooit gehoord dat daar rubber was.”

„Zou ik alleen naar een kannibalenland gaan als ik slavenjager was?”

„Wat jij niet zou kunnen doen is nog niet gebleken. Bedenk wel, Manuel — als we je met Indiaansche kinderen aantreffen, ga je in de boeien of de Amazone op.”

Manuel, die zachtjes vloekte, tilde zijn pak op en ging de loopplank over. Terwijl hij op het dek stapte, sprak een man hem aan.

„Wil je nog steeds een partner hebben?”

De vraag werd gedaan door den rossigen passagier. Manuel keek hem voor den eersten keer scherp aan en zag een man, evenforsch gebouwd als hijzelf, wiens grijze oogen beschaduwde waren en die eruit zag alsof alles hem volkomen onverschillig was.

„Je bent zeker geen rubber-jager?” vroeg Manuel.

„Nee.”

„Waarom wil je dan met mij gaan? Je hebt gehoord wat het daar voor een land is langs de Palcazu?”

„Ja, ik heb het gehoord. Daarom wil ik meegaan.”

„Ha, ha!” zei Manuel, eigenaardig lachend. „Señor 1), hoe zal ik je noemen?”

„Doet er niet toe.”

„Best, dan noem ik je Señor.”

Manuel droeg zijn pak naar een palmboschje aan den oever der rivier, waar een vloot van kano's lag. Campas Indianen luierden in de schaduw, wachtend op een baantje zoodra dat zich aanbood. Blijkbaar was Manuel een lastige patroon, want de dienstvaardige Indianen trokken de eene kano na de andere naar zich toe, zonder resultaat.

Eindelijk koos hij er een. Voor een kano waren de afmetingen kolossaal; ze was uitgehold in den stam van een boom, was vijftig voet lang, drie breed, en even diep.

„Señor, ik vertrek,” zei Manuel en wierp zijn pak in de kano.

„Laten wij dan gaan,” antwoordde Señor.

„Maar — wilt u werkelijk gaan?”

1) Señor = mijnheer.

„Ja.”

„Ik heb vreemden meegenomen naar deze streken — en zij zijn nooit teruggekomen.”

„Dat kan ook mij overkomen.”

„Señor, op de Pachitea waait zelden een bries. Het is er heet! Vliegen zoemen den heelen dag — muskieten dikker dan rook — kruipende insecten — spinnen, slangen, krokodillen, vergiftige dampen en koortsen — en de Cashibos! Als wij ooit terug keeren zal het zijn met tonnen rubber. Ik vraag niets. Ook ik ben naar de jungle gegaan en heb mijn geheim bewaard. Señor, vertrekt gij?”

Señor stak hem zwiingend de hand toe; en deze twee, bandiet en zwerver, zoo verschillend van aard en levensomstandigheden, wisselden den blik, die mannen in de wildernis verbindt. Waarop Manuel zijn makker een van de achttien voet lange, breed gesteelde boomen gaf en de kano van het zand afduwend, dicht langs den oever stroomop begon te varen. Niemand dan de zwiigende Campas Indianen zag hun vertrek, en weldra verdwenen deze in het palmboschje en de met stroo bedekte hutten achter een groene bocht van de rivier.

De Pachitea, met zijn rustigen stroom, dampte onder de zon. De reizigers bleven zoo veel mogelijk in de schaduw.

De wijze van voortbewegen van de kano maakte het slechts mogelijk dat één persoon na den ander kon werken. Beginnend bij den boeg liet deze zijn boom naar den bodem zakken en hem diep in den grond borend, liep hij voort langs de lengte van de boot. Als hij zijn loop tot aan het andere einde van de kano had gedaan, was zijn makker naar den boeg gegaan. Zoodoende werd de beweging van hun kano geen oogenblik vertraagd en kwamen zij snel vooruit.

Gaandeweg werd de schaduwrand onder het dichte gebladerde aan den oever smaller, tot eindelijk de zon in vollen gloed op hen neerscheen. Toen de verwarde kluwens slangen door de hitte naar beneden vielen en het water rookte en de boomen te heet werden om ze te hanteeren, schoof Manuel de kano in de schaduw van overhangende wingerdtakken. Het was een tijd waarin alle levende schepsels, behalve de door de hitte geboren vliegen, zich verborgen voor de directe stralen van de middagzon. Terwijl de Spanjaard een net over den boeg van de kano spande, zoemden deze vliegen voorbij als kanonskogels. Toen wenkte Manuel zijn kameraad met hem onder de beschutting te kruipen en daar versliepen zij de uren, waarin werken onmogelijk was.

Halverwege den middag ontwaakten zij en zetten hun tocht voort; eerst heel langzaam en toen de zon onderging, met meer snelheid. Visschen en krokodillen deden de oppervlakte van de rivier rimpelen, en ontelbare wilde vogels scheerden over het groene breede water.

Tegen zonsondergang legde Manuel aan op een zandigen oever, waar een boschje *sitekaboomen* was. Hij was op dit punt de jungle ingegaan en had er rubber gevonden. Het kamp was nu heel hoog begroeid en Manuel maaide de planten af met zijn groot mes. Toen maakte hij twee vuren van vochtige bladeren en hout, zoodat ze zouden rooken en ietwat den gees der muskieten zouden verminderen. Daarna haalde hij de houtskoolkist uit de kano en kookte het avondmaal.

Manuel vond het aangenaam de bron van zijn woorden te laten vloeien, die altijd opdroogde wanneer hij alleen in de jungle was. Hij had eenigen tijd noodig om te begrijpen dat hij alleen het was, die sprak; dat Señor een stille man was, die slechts antwoordde op een directe vraag en dan nog slechts met éénlettergrepige woorden. Langzaam kwam dat tot het bewustzijn van den spraakzamen Spanjaard, en langzaam trok hij zich terug in de stilzwiigheid die hem in de wildernis eigen was.

Zij eindigden hun maaltijd, etend onder hun hoofdnetten, en toen zaten zij een poosje bij de rookende vuren, met het plassen der visschen en het onophoudelijke jankende gezoem der muskieten in hun ooren. Toen de sterren te voorschijn kwamen en de zwarte duisternis verlichtten, stapten zij weer in de kano en vele, lange uren boomden zij door de mistige duisternis de rivier op.

's Morgens trokken zij verder, sliepen gedurende den gloeiend heeten middag en reisden 's nachts voort. Aan het eind van den vijfden dag wees Manuel op den mond van een kleine zijrivier.

„Tot zoover ben ik geweest. Verderop is alles mij vreemd. Blanke mannen uit Lima zijn de rivier afgekomen; maar van hen, die verder dan hier de rivier zijn opgegaan, is er geen ooit teruggekomen....” (Wordt vervolgd).

Foto C. Steenberghe.

LEIDEN. VISCHMARKT MET FONTEIN.

LEIDEN.

(Slot).

HET Rapenburg is ongetwijfeld de schoonste gracht van de vele grachten der Sleutelstad. Onmiddellijk daarna moet dat gedeelte van den Nieuwen Rijn genoemd worden, waarvan de zuidelijke kade de namen van Boter- en Vischmarkt draagt. In tegenstelling met het Rapenburg, dat velerlei overeenkomst vertoont met dergelijke grachten in andere Hollandsche steden, heeft dit een geheel-eigen Leidsch karakter. Dit is wel allereerst te danken aan de typische korenbrug, die het midden er van vormt (zie de afbeelding op bladz. 245), een op zichzelf eenvoudige maar schilderachtige drieboogige brug, dateerend uit het midden der 17e eeuw, die echter vooral een merkwaardige verschijning in het stadsbeeld vormt, door de geruime houten kolommen, later seds bevedt, zijkanten gebouwd. Links kijkt de sierlijke spits van den Stadhuis-toren boven de huizen uit, rechts, verscholen achter de huizen op den westelijken punt van de „Waard”, nabij de samen-vloeiing van Ouden en Nieuwen Rijn, verheft zich de Burcht-heuvel, gekroond door zijn cirkelvormigen gekanteelden muur. Als de eigenaardige aanleg der stad het niet zoo moeilijk maakte haar centraal punt aan te wijzen, zou men geneigd zijn het hier te zoeken. Hier ook, nabij de aloude Vischbrug, de voornaamste verbinding met het noordelijk gedeelte der stad, het vroegere Marendorp, trekt de hierboven afgebeelde fontein het oog, een geheele eenige verschijning in Hollands steden. Geflankeerd door twee dolfinen, eindigt zij in een groep kinderen en dolfinen die een schepenkroon dragen, waaronder schelpen als waterbekkens dienst doen. Al deze versieringen zijn in wit marmer gehouwen. Reeds in 1692 werd deze fontein gemaakt, niet alleen en allereerst om de stad tot sieraad te verstrekken, maar voornamelijk om den vischverkoopers, wier banken in de nabijheid staan, versch water te verschaffen, water dat van den burcht af door een leiding onder den Rijn werd aangevoerd. Het behoeft nauwelijks gezegd te worden, dat de fontein thans bij de waterleiding is aangesloten. Wij zijn hier reeds aan den rand van alleroudst Leiden, dat besloten was binnen Rijn (Boom-, Bloem-, Aalmarkt), Nieuwe Rijn (tot het huis hoek Botermarkt-Gangetje,

welks inschrift aan Leiden's eerste vergrooting herinnert), Steenschuur en Rapenburg. Opmerking verdient, dat deze oude kern zich, begrijpelijk na den later gevolgden bloei, noch door bijzondere oudheid harer huizen, noch — wat merkwaardiger is — door haar nauweren aanleg als zoodanig verraadt. Dat vindt zijn verklaring in de eerste plaats hierin, dat ook de nieuwere stadswijken rijk aan smalle straten en nog smallere stegen zijn, ja, bijkans niets dan dat bezitten, en verder in het feit dat oud-Leiden evenzeer als nieuwer-Leiden eenige tamelijk breede straten heeft. We denken hier nu niet aan de Breestraat — een zoo groote uitzondering in den tijd van haar bebouwing, dat men haar een naam schonk die eigenlijk alleen voor 't middelste gedeelte juist is te noemen — maar aan de Zoopgracht en de Pieterskerkgracht, gedempte grachten zoals reeds hunne namen vertellen. Gedempt of overwulfd zijn ze niet in de 19de eeuw, de eeuw der grachtdempingen, zooals men wellicht zou vermoeden, maar reeds in de eerste helft der 17e eeuw, daar het niet oorbear geoordeeld werd ze „om de onreinigheid, langer open te houden, als bij den Zoomer, door gebrek aan verversching, grooten stank verwekkende.” De oude Voldersgracht, waarvan 't oostelijk gedeelte reeds eerder was overwulfd, verdween omstreeks 1670 geheel uit de rij van Leiden's grachten, en werd tot de „Langebrug”, de vervelende achtergracht, zooals we die nog thans kennen. Daarna kwam — maar aan de beurt. Kaiserstraat (Broedersgracht) en Doezastraat (Koepoortsgracht) — ontstonden eerst in de 19e eeuw. Overal, waar men eenig streven naar ruimen aanleg meent te doen, heeft men met gedempte of overwulfd grachten te doen. Nog veel meer grachten en vooral grachtjes dan wij noemden, zijn in de 17e eeuw en later tot straten en straat-eertijds levendige stad, waar men bovendien de „vuiligheden „stank, ongemak en somtijds ziekte” er het gevolg van waren. Hoeveel dan ook in den loop der eeuwen van Leiden's waterwegen verdwenen is, er is gelukkig nog wel het een en

Foto C. Steenbergh.

NIEUWE RIJN MET KOORNBRUG.

ander van overgebleven, en al zijn vele ervan nu niet zoo heel bekoorlijk, zij dragen toch sterk tot het echt-Hollandsch karakter der Sleutelstad bij. Tot de voornaamste, nog niet vermeld, behooren de Oude Vest en de Heerengracht, beide voormalige vestinggrachten, welke men dit niet zou aanzien. Eerstgenoemde werd in 1610, bij de vierde vergrooing der stad, binnengracht, een gracht die toch wel waarlijk de groote stadsallure vertoont, breed als zij is, maar juist door die breedte, die haar meer op een stedelijk kanaal doet lijken, intimiteit, zoo nauw verbonden aan ons begrip gracht, mist. De Heerengracht, binnengracht geworden door de stadsuitbreidingen van 1644 en 1659 (de laatste), heeft weer meer het karakter van een Hollandsche gracht, een deftige, al kan zij niet met het Rapenburg concurreeren. Minder voornaam, maar bekoorlijker in haar smalheid, is de Mare, reeds eerder in dit blad besproken en afgebeeld toen zij met demping bedreigd werd. ☼ „Soo segge ick dat de Stadt Leyden is een schoone, groote, cierlicke welgeordineerde ende waterrijcke Stadt. . . . Datse cierlick ende playsant is, tuygen de menichte van de schoone welgebouwde Huysingen, de lustige wyde straten” Het is Orlers, die zoo schrijft over zijn geliefde stad, voor de zooveelste maal bewijzende, dat liefde blind is. Smal zijn zelfs de hoofdverkeerswegen te land: de Hoogewoerd, de Haarlemmerstraat. . . . Neen, „welgeordineerd” kan men de Sleutelstad niet noemen, maar veel schoons vertoont zij toch wel aan hare grachten, en ook aan hare singels, wat deze laatste betreft vooral aan de zuidzijde. Slechts daar werd de oude vestingomwalling in plantsoen herschapen, zoodat het slechte voorbeeld van Amsterdam niet geheel werd gevolgd, in zooverre ook niet, dat meer dan daar de bochten van het water om de voormalige bastions werden behouden. ☼ Wie Leiden's singels omwandelt, bemerkt op zijn langdurige wandeling eerst goed, welk een groote stad zij omsluiten, iets wat door de onoverzichtelijkheid van haar aanleg en door het feit dat gansche onaanzienlijke wijken vooral in 't noorden, oosten en zuiden der oude industriestad weinig of niet bezocht plagen te worden, niet zoo gauw wordt

opgemerkt. ☼ Niet schoon als geheel, bezit deze stad nochtans veel schoons. Rijk is zij vooral aan merkwaardige scheppingen der bouwkunst, aan gebouwen voornamelijk, die een openbaar of kerkelijk karakter dragen, en die reeds bijna alle in dit blad werden besproken en afgebeeld, zooals het Stadhuis, het Gemeenlandshuis van Rijnland, 's Gravenstein, de Burcht, de Lakenhal, de Morsch- en Zijlpoorten, de Waag, de Pieters- en Hooglandsche kerk, de Marekerk, het Weeshuis, de talrijke hofjes, het Academiegebouw, enz. enz. Het aantal overgebleven oude woonhuisgevels, die bijzondere aandacht verdienen, is niet overbluffend groot, maar toch groot genoeg, om er een afzonderlijk artikel aan te wijden. Stellen wij dat uit tot een volgende maal.

A. L.

't Is, of 'k niets meer kan verlangen.

Weer staat het park in pas ontsproten bladerdos,
die als een zee van groen wuift op den lichten wind;
weer schiet het vooglenheir, dat gastvrij woonstee vindt
op tak en twijg, vol vreugd in blijde liedren los.

Weer deint het wuivend loof in glanzen, hel en ros,
die warme lentezon van uit den hoogen zendt;
weer gloeit en glijdt haar schijn in goudling, die verblindt,
de blaad'ren door, licht spranklend op het gras en mos.

En weer doorhuivert mij een blij gevoel 't gemoed.
Hoe zet dit al mij 't hart en zinnen weer in gloed,
doorjubelen mij hoog weer luide vreugdezangen.

In groot verwondren om het schoon, dat nu ontbloeit,
om licht en zonneshijn, die glijdt en glanst en gloeit,
ga ik gelukkig. 't Is, of 'k niets meer kan verlangen.

D. A. POSTEMA.

BIJ HET PANDVERBEUREN.

HET is niet onmogelijk, dat meer dan één lezer niet bekend is met het zoo gezellige spel in den huiselijken kring, dat Pandverbeuren heet, 'n spel, waarmee in vroeger jaren oud en jong zich zoo kostelijk heeft vermaakt. Hildebrand geeft in de Camera Obscura er 'n zeer amusante beschrijving van, als hij de verguldpartij bij bakker de Groot beschrijft in een der hoofdstukken van „De Familie Kegge”. ☼ Het Pandverbeuren bestond uit twee bedrijven: 1e. Het verbeuren der panden; 2e. het inlossen der verbeurde panden. Wie er meer van wil weten, kan de Camera Obscura er op naslaan. Er was veel variatie in de middelen, die de pandhouder toepaste, om de deelnemers aan het vroolijke spel hun panden te doen verbeuren. Eén er van was het doen nazeggen van lastige zinnnetjes, waarbij het zeer moeilijk was zich niet te verspreken. Wie zich vergiste of steken bleef, of wiens tong derailleerde, moest 'n pand geven. Zoo moest b. v. driemaal snel achtereen door elk lid van 't gezelschap gezegd worden: „De kat die krabt de krullen van de trap.” Of: „Dit is de sleutel van de Biblebonsche berg, op de Biblebonsche berg wonen de Biblebonsche menschen en de Biblebonsche menschen hebben Biblebonsche kinderen en de Biblebonsche kinderen eten Biblebonsche pap met de Biblebonsche lepel uit de Biblebonsche nap.” Nog 'n ander was: „Ik kwam 'reis bij 'n poepenkraam, daar zag ik zooveel poepen staan, ik zei, wat doen die poepen hier? Die poepen drinken poepenbier, die poepen drinken poepenwijn, wat zullen die poepen vroolijk zijn.” ☼ De deelnemers aan het spelletje moesten al zeer rad van tong zijn en zeker van het gebruik hunner spraakorganen, om zulke zinnnetjes vlug op te zeggen. Er waren ook zinnen, die telkens in lengte toenamen en dus voortdurend meer van de oplettendheid vergden. Zoo was het met: „Ik heb de muis gezien, die aan grootvaders pruik heeft geknaagd. Ik heb de kat gezien, die de muis heeft gevangen, enz. Ik heb den hond gezien, die de kat heeft gejaagd, enz.” Zoo kwamen er dan nog achtereenvolgens bij: de stok, die den hond heeft geslagen, het vuur, dat den stok heeft verbrand, het water, dat het vuur heeft gebluscht, de os, die het water heeft gedronken en de slager, die den os heeft geslacht. ☼ De zin werd dus ten slotte: „Ik heb den slager gezien, die den os heeft geslacht, die het water heeft gedronken, dat het vuur heeft gebluscht, dat den stok heeft verbrand, die den hond heeft geslagen, dien de kat heeft gejaagd, die de muis heeft gevangen, die aan grootvaders pruik heeft geknaagd.” ('n Pracht exemplaar van 'n zin om op te geven voor ontleding op 'n taalexamen). ☼ Tot slot nog zoo'n elastische zin: „Dit is de jonker, het hoofd ontbloot, die kuste het meisje van schrik haast dood, dat molk de koe, die trapte den hond, die beet de kat, die ving de rat, die vrat het graan, dat lag op den zolder van het huis van Adriaan.” — Dit zinnetje bestaat ook in 't Engelsch. Waarschijnlijk is het uit die taal overgenomen. Er waren menschen, die door oefening 'n verbazende vaardigheid hadden in 't opzeggen er van. Er zullen er nog wel meer zijn geweest, maar men zal het mij vergeven, dat ik ze mij niet meer herinner.

Foto C. Steenbergh.

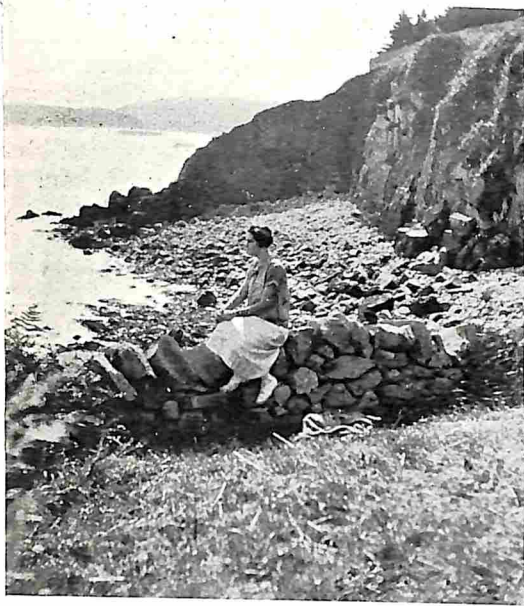
PAKHUIS AAN DE HEERENGRACHT
TE LEIDEN.

J. SCHUITEMAKER Cz.

EEN REIS DOOR BRETAGNE.

II. (Slot).

VAN St. Tugean hadden we vóór onze reis naar Bretagne nooit gehoord, toch hebben we aan hem misschien al ons geluk onderweg te danken. Deze Heilige man zal 't wel heel druk hebben, want hij beschermt de menschen tegen niet minder dan drie rampen tegelijk. Ten eerste voorkomt hij U tegen de verschillende kiespijn en ten slotte behoedt hij U tegen de verschillende ongelukken op reis als ge bij hem in een zeer goed blaadje staat. ☼ Toen wij op weg van de Pointe du Raz naar Douarnenez waren, konden wij niet nalaten even een bezoek te brengen aan het dorp en het kerkje dat in 't bijzonder aan hem gewijd is. Er bevindt zich een houten beeld van Sint-Tugean, waarop hij met een hond en een bid-dend jongetje aan zijn voeten is afgebeeld. In de hand houdt hij een bisschopsstaf en een sleutel, dit laatste is wel zijn merkwaardigst attribuut. ☼ Veel stijlvoller en typischer is echter het beeld van graniet dat we in Cast bij Châteaulin tegenkwamen. ☼ Men is van zijn bescherming tegen hondsdolheid verzekerd door met een stuk brood het houten beeld aan te raken en het dan den dollen hond voor te houden. Maar 't schijnt dat speciaal de inwoners van Saint-Tugean er tegen bewaard zijn en dat de honden uit zichzelf naar den heilige toe gaan om hem tegetuigen welk een groote macht hij over hen uitoefent. Heeft de groote Pasteur ooit geweten dat er een geheimzinnige concurrent was, die bij de Cape Sizun, een ander serum had uitgevonden dan het aardische? ☼ In ieder geval heeft St.-Tugean nadat hij 't veel te druk kreeg met zijn wonderen, te kennen gegeven dat het voldoende was zijn sleuteltje te bezitten. Ieder jaar wordt er een menigte looden sleuteltjes gezegend in die kerk, en deze worden aan de bezoekers tegen een kleine vergoeding uitgereikt. ☼ Het gebouw zelf heeft een veel beschaafder en fraaier uiterlijk dan de omgeving zou doen vermoeden. Het zal zich wel misplaatst en eenzaam voelen, want het heeft recht op een bewondering die zelfs een fijnproever het niet onthouden zal maar die de ruwe kustbewoners het niet kunnen geven. — In hun leven neemt het naïve geloof aan wonderen zeker een grooter plaats in dan de overpeinzingen van kunstzinnigen aard. ☼ Zoals ik hiervoor opmerkte heeft iedere plaats zijn eigenaardige legenden en men zou denken dat men een stroom van verhalen zou los kunnen krijgen door wat gezellig te praten met de inwoners. Dit is helaas maar zelden het geval. De menschen die in dezen uithoek van Finistère wonen, verstaan geen woord Fransch en ze verwijzen u steeds met een paar Bretonsche klanken naar hun buurman, die U wel verder inlichten zal. Dikwijls moet ge dus uw toevlucht nemen tot den meest beschaafden man van het dorp: den pastoor. Die weet van zijn parochie en haar geschiedenis het meest te vertellen, zooals ook merken hoe de oude Bretonsche gebruiken geduld en als 't ware veel afwijken van den officiëlen Katholieken godsdienst en In het dorp Comfort bij Douarnenez bestaat nog een zogenoemd geluksrad, waarvan zoo weinig exemplaren te vinden zijn. Vóór in de kerk, bij het houten gewelf, hangt een

AAN DE BAAI VAN DOUARNENEZ.

lijke plechtigheid. De verschillende tonen die deze klokjes doen hooren, vormen een lieflijke muziek. ☼ Wie in Bretagne en in 't bijzonder in Finistère, niet alleen de natuur komt bewonderen, maar ook oog heeft voor wat menschenhanden er tot stand brachten, verzuime niet hier en daar kerken binnen te gaan om er van de oude geschilderde glasramen en hun kleurenpracht te genieten. En dit is des-

te meer de moeite waard, omdat de glasschilderkunst er niet ten achterstaat bij die van Parijs bijv. of van de groote kathedralen te Troyes, Beauvais, en Bourges. Men zou ze kunnen vergelijken met de beste voorbeelden aldaar in de 16e eeuw. ☼ In Bretagne bestaat een groote eenheid in deze decoratie. Het is namelijk opvallend hoe vaak in Finistère hetzelfde onderwerp is gekozen. Op ongeveer twaalf verschillende plaatsen en in de omgeving van Quimper is de lijdensgeschiedenis van Christus voorgesteld. Alle zijn met min of meer afwisseling gecopieerd naar de beroemde gravures van *Albrecht Dürer*. Het doet wel eenigszins vreemd aan, in dit verafgelegen hoekje van Frankrijk plotseling deze typisch Duitsche figuren te ontwaren. Men zie vooral de figuren der beulen en der twee moordenaars aan het kruis. ☼ Het meest trof ons het groote glasraam dat in de kerk van La Roche-Saint-Maurige bij Landerneau is, en dat beschouwd mag worden als één van de mooiste dier glasramen met Dürers passie (zie de afb. op bladz. 249). Alle tafereelen van de Lijdensgeschiedenis zijn aan de zijden wat verkort; de gravures van Dürer zijn dan ook niet slaafsch gevolgd. De glasschilder heeft de aan Dürer zoo eigen belijning niet overgenomen, alleen de groepeerings heeft hij gebruikt, hij heeft er toch wat hem eigens van gemaakt. Het feit blijft dat men verrast wordt hier en elders in Finistère Dürers werk te zien toegepast. De techniek van deze ramen is meesterlijk, en de bezoeker wordt aangenaam verrast door hun groote kleurenpracht. ☼ Wie in zijn vacantie Bretagne bezoeken wil, verwachtte niet er het Beloofde Land te zullen vinden, waar de meloenen langs de wegen groeien en de druiventrossen te zwaar zijn om door twee man getorst te worden, zooals Saint-Ronan het er meende te vinden... Zoodra ge de kust hebt verlaten, komt ge in een streek waar een zekere eentonigheid heerscht, en waar men

groot rad met klokjes aan den buiten-hoepel bevestigd. Dit rad wordt in beweging gebracht door een lang touw, niet alleen door ieder bezoeker, die dan tegen een paar „sous" wat geluk kan verkrijgen, maar ook gedurende de godsdienstoefeningen en dit is m.i. een merkwaardige samenvoeging van een oud heidensch gebruik met een kerke-

dagen zou kunnen ronddolen zonder een spoor trein of een onderdak te kunnen vinden, en wanneer u dan nog de „crachin" overvalt, een meer dan echt Hollandsche motregen, kunt ge U wel eens afvragen: „Bretagne een mooi land?" 't Hangt er veel van af wat ge er zoekt; voor hem, die veel voelt voor typische landelijke oudheden, is er veel schoons weggelegd.

AD. MENSING.

DE GLETSCHERDUIVEL.

(Slot).

WELDRA dacht hij niet meer aan zijn zoon, het harde trekken nam hem geheel in beslag, maar plotse-ling voelde hij, dat de slede licht werd, over het ijs gleed, zonder dat hij zich inspande, en hij struikelde, gleed voort, sloeg zijn armen uit, behield echter zijn evenwicht, en keek verwonderd om; hij zag, hoe Thorkild uit alle macht de slee voortduwde, maar zich tersluiks angstig omkeerde en schichtig op zij keek, voordat hij zich weer voorover boog en duwde, duwde, met een vuurrood gezicht. — „Maar jongen, wat is er nu weer?" — „Stil, trek" — fluisterde hij met angst in zijn stem — „trek, vader, loop, laat

ons voortmaken, daar komt hij weer! O God," — en zijn stem ging over in een schreeuw- „help, help, zie je dan niet, dat hij op me springt. Ja, dat dacht jij maar, jou leelijke duivel — neen, maak dat je wegkomt — ik moet den berg over — naar Valdez, waar schepen zijn om mij hier vandaan te brengen! Laat me los, hoor je niet — laat los!" Sjöström wierp het trekzeel neer en vloog naar zijn zoon toe: —

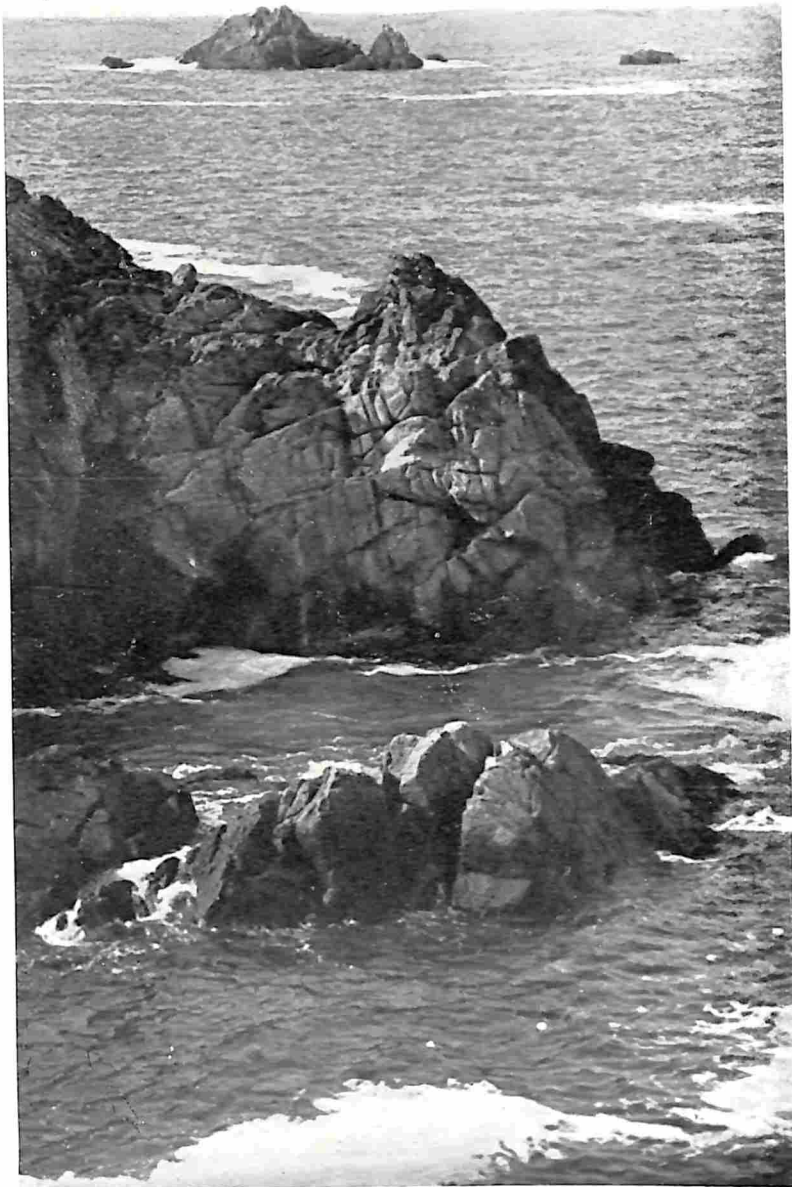

ROTSEN AAN DE KUST VAN DOUARNENEZ.

„Thorkild, gebruik toch je verstand! Wat zeg je toch, waarom sla je met je armen om je heen, waarom sla je? Ik ben het immers, je vader! Neen, wil je wel eens ophouden!" — En hij sloeg de armen om zijn zoon en dwong hem rustig te zijn. — „Thorkild, wees stil, je gebruikt immers krachten voor niets. Waar ben je bang voor?" — „De gletscherduivel, vader, de gletscherduivel zit me achterna, hij heeft ons achtervolgd van het oog-

KERKJE TE COMFORT BIJ DOUARNENEZ.
EEN REIS DOOR BRETAGNE.

blik af, dat we den berg begonnen te beklimmen — ik heb hem verscheiden keeren gezien, maar nu is hij weer weg. Heb jij hem dan in het geheel niet gezien? Het was dezelfde, die daar beneden in de schaduwen wegsloep, de man met de lange armen, hij, die me uitlachte. De schaduw van een meeuw, zeg je? Geloof je dat zelf, vader? Was het werkelijk alleen maar de schaduw van een meeuw...? Maar wat was het dan, dat zoo op mijn borst drukte, zoodat ik bijna geen adem krijgen kon? Wat sloeg zijn arm om mijn hals en omknelde dien zoo, dat ik het moest uitschreeuwen van pijn?" — „Dat was niets, mijn jongen, niets dan kramp in je borst en keel. Je spant je te veel in, dat is alles, doe dat niet meer, ik zal de slee wel alleen trekken, steun er alleen maar op. Hei, Samuel!" en Sjöström riep hem toe, die het dichtst bij hem was — „Thorkild zegt dat hij een man gezien heeft, heb jij iets gezien?" „Nee," antwoordde Samuel, die langzaam naar de stilstaande slee toekwam, „neen, Thorkild, hier zijn geen andere menschen dan wij. Wat was het, dat je gezien hebt?" — „Den gletscherduivel! Ik heb anderen dikwijls over hem hooren praten, maar gezien had ik hem nog niet, je weet wel, hij komt om je mee te nemen, als je heel om je bent". — „De gletscherduivel!" En Samuel keek verschrikt om. „Ja Thorkild, ik heb ook wel van hem gehoord en velen hebben hem gezien... maar niet op dezen gletscher... en wij hebben niets gezien... Je moet verkeerd gekeken hebben. Maar laat ons nu verder zien te komen; we zouden immers graag het hoogste punt van den gletscher in niet al te langen tijd bereiken, niemand van ons kan het meer lang volhouden — en hier vannacht blijven, dat zou voor ons allen de wisse dood zijn. Kom Thorkild, hier is niets, vooruit, laat ons voortmaken." En langzaam zette de stoet zich weer in beweging, maar de rij af van de uitgeputte en zieke mannen gingen fluisterend de woorden van mond tot mond: Met Thorkild is het gedaan, de gletscherduivel zit hem op de hielen! Sjöström Langzaam, o zoo langzaam kropen ze weer verder den berg op. Allen hadden verhalen gehoord over den gletscherduivel, maar dat was geweest in warme hutten, allen hadden er om gelachen, toen zij gezond en sterk van lichaam waren, maar nu? Ja, nu keken zij angstig naar links en naar rechts, wonderlijke verhalen spookten in de hersenen van de oververmoeide en zieke mannen, en de snel wisselende schaduwen in de diepe gletscherspleten deden hen van schrik ineenkrimpen: bij de vermoeidheid en uitputting kwam nu een doodelijke angst. Sjöström Lang was Thorkild rustig geweest en men naderde den top van den gletscher, zwiingend zwoegde men voort, omhoog — maar plotseling doorsneed een schreeuw de stilte, en toen Sjöström zich vol schrik omkeerde, zag hij, hoe zijn zoon zich naar de keel greep. „Vader," schreeuwde hij, „de gletscherduivel heeft mij vast, help, help, hij drukt mijn borst in — hij doet me stikken"... En Thorkild sloeg met de armen om zich heen, terwijl Sjöström naar hem toe strompelde om hem te hulp te komen, en Samuel smeet zijn strekzeel neer om naar den zieke toe te gaan: — „Vader," gilte hij... „o, vader"... maar toen stokte zijn stem, en Thorkild zakte in elkaar,

EEN REIS DOOR BRETAGNE.
ROTSSEN AAN DE KUST BIJ DOUARNENEZ.

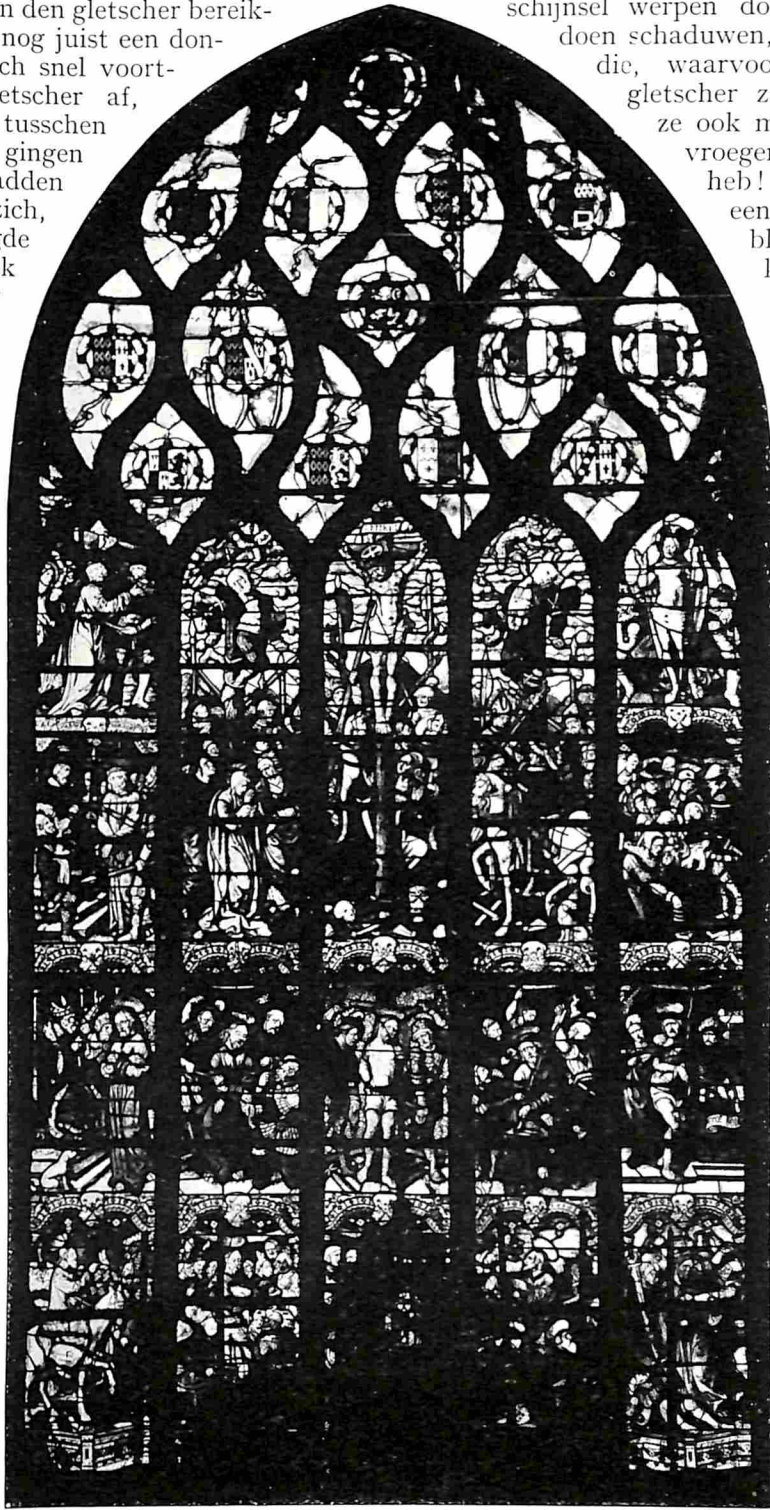
zijn oogen werden strak, en in den dood stonden zijn lippen van elkaar als voor een laatsten schreeuw... de gletscherduivel had hem gegrepen! Sjöström liet zich neervallen, bij het lijk van zijn zoon, nam zijn hoofd op zijn schoot, streelde zijn haar, mompelde zacht woorden, die geen van de kameraden verstond, die zich langzamerhand verzamelden om den doode en zijn vader; zij stonden stil naar hem te staren, verstompt voor het verdriet, maar bang voor het onbekende; verschrikt keken zij rond, terwijl enkelen zachtjes jammerden van angst en pijn. Sjöström „Kameraden," en Sjöström keek verbijsterd op — „God is mijn getuige, dat ik alles om bestwil deed, ik trok jullie mee uit de hutten daar beneden, opdat we naar Valdez zouden kunnen gaan — ik dacht, dat het gelukken zou. Maar Thorkild had niet veel kracht, en nu is hij dood! Gaan jullie, de gletscherduivel heeft mijn

zoon meegenomen, laat hem ook mij halen, ik blijf bij hem. Maar jullie zijn verlost, je weet wel, dat de duivel tevreden is, als hij er één bemachtigd heeft. Gaat kameraden, — haast je, zie je niet, dat de schaduwen lang worden, je moet maken, dat je weg komt uit deze hel, voordat het heelemaal donker wordt. Vaarwel vrienden, trekt verder met je sleden, laat mij alleen met mijn jongen, dien ik het leven gegeven heb, met mijn jongen wiens leven ik genomen heb, omdat het mijn wensch was dezen tocht te doen — niet de zijne. Maar waarom gaan jullie niet — hoor je niet, dat ik het je vraag mij alleen te laten met hem — en met dat, wat er mogelijk op den gletscher huist! Ach Thorkild" — ging hij voort en hij boog zich over den doode — „wat heb ik gedaan? Herinner je je den tijd nog, toen je een kind was en op mijn knie zat, toen beloofde ik je verre reizen. Maar wat zeg ik? Herinner je je? Thorkild, nu herinner je je immers niets meer, je bent van je vader weggegaan op een verre, verre reis, waarvan je nooit terugkomt. Vervloekt land" — en hij sloeg met de gebalde vuist op deslee — „alles heb je me afgenomen. Mijn zoon, mijn hoop, mijn levensmoed, mijn kracht! Vervloekt Alaska, vervloekte gletscherduivel, waarom heb je mij niet genomen in plaats van hem?" „Wij moeten verder," mompelde Samuel. „Het doet ons leed voor jou, maar kom! Je

hebt voor je zoon gestreden, maar je hebt den strijd verloren, iets of iemand, die sterker was dan jij, heeft hem van je weggenomen. Ga met ons mee, hier heb je niets meer te doen... en wij mogen niet wachten!" — „Hebben jullie niet gehoord, dat ik gezegd heb, dat je moest gaan," voer Sjöström uit — „laat mij met rust, spreek niet tegen mij. Maar je kunt gaan of blijven, net zooals je wilt, ik ga met mijn jongen terug naar Twelve Mile City, zijn lijk zal niet hier op dezen vervloekten gletscher blijven liggen" — en voorzichtig tilde hij het op de slede. „Wat is hij licht," klaagde hij, „en zoo mager! Arme jongen, wat moet hij geleden hebben, en ik — zijn vader — wou niet gelooven, dat hij zoo ziek was — ik heb hem in den dood gejaagd, want als wij daar beneden gebleven waren, zou ik hem wel eten hebben kunnen verschaffen. Het voorjaar gaat immers beginnen, weldra smelt de sneeuw, de dieren zijn uit hun winterslaap ontwaakt, de vogels komen, leven is er overal, jullie leeft, ik leef, alles

leeft — behalve mijn zoon, hij is dood als het ijs onder hem. Stil — wat was dat? hoorden jullie niet iets schreeuwen? Gletscherduivel, ben jij het? Lach je om mijn verdriet? Satan, neem dan ons beiden". . . . En zonder meer een woord tot zijn kameraden te zeggen, draaide Sjöström de slee om, gaf die een duw, zoodat ze begon te glijden, greep de stuurstang en in volle vaart zette hij koers naar beneden, naar de verlaten nederzetting. Gletscherspleten gaapten hem donker aan, sneeuwbruggen kraakten onder het gewicht van hem en de slede, maar hij bekommerde er zich niet om — hij vloog voort langs de scherpe kanten van een afgrond, over onbetrouwbare bruggen, en toen zijn kameraden korten tijd daarna den top van den gletscher bereikten en terugkeken, konden zij nog juist een donkere stip onderscheiden, die zich snel voortbewoog den verraderlijken gletscher af, naar links afdraaide en ingleed tusschen de verlaten hutten. ☞ Toen gingen zij den gletscherkam over, zij hadden Valdez en de verlossing voor zich, maar in Twelve Mile City zwoegde Sjöström met zijn slee, hij trok die de kleine straat door naar het huis, waar hij en zijn zoon den langen donkeren winter gewoond hadden, de plaats, die zij beiden weinige uren geleden verlaten hadden, en waarheen ze nu terugkeerden, de eene dood, de ander buiten zichzelf van verdriet. ☞ Er ging Sjöström een koude rilling door de leden, toen hij de deur opendeed. Alles lag daarbinnen door elkaar, juist zoodat ze het inderhaast verlaten hadden. . . . en daar was de kooi waarin zijn zoon den laatsten tijd gelegen had, daar zijn oude kleeren, de pelzen, die hij om zich heen geslagen had, als hij buiten voor de hut zat en zich in de zon koesterde, daar was alles, wat zij dien langen winter gebruikt hadden — en alles herinnerde aan hem, die nu dood was. ☞ Rusteloos liep Sjöström in de kleine ruimte op en neer, ordende alles, zette het op zijn plaats. Aan zijn pijnen dacht hij niet meer, zijn vermoeidheid was verdwenen, hij voelde slechts een doffe matheid — zijn zoon was gestorven, daarboven op den gletscher gedood, maar hijzelf had zooveel te doen, alles op orde te brengen! Stil, wat was dat, dat daar kraakte? O, het hout van de hut, anders niet; hij kende dat geluid zoo goed en lachte zenuwachtig — wat zou het anders kunnen zijn, hier is immers geen ander levend wezen in de stad dan ik, en verder. . . . Maar neen, hij is immers dood! Wat doe ik toch eigenlijk? Ik maak het hierbinnen op orde! Maar waarvoor? Er is toch eigenlijk geen reden om iets op te ruimen. . . . laat het liggen zoodat het was, toen Thorkild naar buiten strompelde — en hij gooide alles weer door elkaar. Maar het wordt donker, hij mag niet buiten liggen. Hier zijn vossen, die ruiken een lijk — en zij zullen hem verslinden, mijn zoon, dat mogen zij niet. Hij moet begraven worden — maar waar? De grond is bevroren, die is zoo hard als steen, zelfs aan de dooden betoont Alaska geen zachtheid, alles is zoo hard, zoo hard in dit land — waarom zijn wij toch hierheen getrokken? Om goud te krijgen? De duivel hale alle goud, wat helpt het mij nu, voor al het goud van de wereld

kan ik mijn zoon niet terugkrijgen. Maar ik heb het koud — en hij rilde — ik moet vuur aanleggen, dan kan ik rustig gaan zitten en tot mezelf komen. ☞ Langzaam begon Sjöström een vuur aan te maken en weldra vlamde het lustig op, de vlammen sloegen omhoog, het knetterde en snorde — hè, dat helpt, maar Thorkild staat buiten, hij moet hier binnen zijn. En hij ging naar buiten in de koude, de sterren schitterden aan den hemel, het kraakte onder zijn voeten, en over de witte sneeuw dansten onrustige schaduwen, die Nils Sjöström deden huiveren en hem schrik op het lijf joegen — wat nu? ☞ O, natuurlijk, en hij ademde lichter, het vuur van de stookplaats, de onrustige vlammen, die hun schijnsel werpen door het kleine, bevroren raam, doen schaduwen, gedaanten ontstaan — zoodat die, waarvoor de jongen daarboven op den gletscher zulk een angst had! Nu jagen ze ook mij schrik aan — vreemd, dat ik vroeger nooit op hun grillig spel gelet heb! — ach God ja, ging hij met een zucht voort — vroeger was ik blij, als ik dat licht zag, als ik thuis kwam, dan wist ik, dat Thorkild er al vóór mij was en het eten klaar had, — maar nu! arme Thorkild, en er kwamen tranen in zijn oogen — arme, arme Thorkild, nu is het jou hetzelfde, of het vuur vlamt of niet — alles is jou nu hetzelfde, maar toch zal je hierbinnen komen, ik wil je vannacht niet alleen buiten laten, waar de vossen rondsluipen en de wolven huilen. ☞ Hij opende de kleine deur en duwde de slede voor zich uit, zette die bij de stookplaats en ging er naast zitten; hij streek met de hand over het haar van zijn zoon, maar hij rilde toen hij hem aanraakte. — Wat ben je koud en stijf, jij die zoo'n zacht, warm jongetje was en zoo gezond en flink, toen je groot was. . . . en hij verzonk in gepeins over wat voorbij was, wierp het eene blok na het andere op het vuur, keek naar de vlammen en hun dartel spel, zuchtte en schudde het hoofd: — Telkens als ik vuur zie zal ik aan dezen avond moeten denken, aan jou, die stijf en dood naast den vlammenden gloed ligt. Ja — en hij richtte zich op als ontwaakte hij uit een slaap — vuur is er noodig, vuur, vuur in dit vervloekte, koude land. Je zult zooveel vuur krijgen als je hebben wilt, het vuur zal je graf zijn — Thorkild mijn zoon, in vuur zal je opgaan, hoog zullen de vlammen oplaaien, nooit zal er meer iemand in deze hut wonen, waar jij zooveel geleden hebt. Je vader zal je begraven, zoodat je voorvaderen in lang vervlogen tijden begraven werden. — En hij liep de hut uit, haalde brandhout, armvol na armvol, stapelde het op rondom de slede met het lijk van zijn zoon, hooger en hooger, hij bleef aan den gang, totdat al het hout, dat hij in den laatsten herfst verzameld had, daarbinnen opgestapeld lag. Toen hij klaar was, boog hij zich over het lijk, keek lang en aandachtig naar het gezicht, alsof hij zich nog eenmaal elken trek van zijn zoon in het geheugen wilde prenten, daarna richtte hij zich op, greep een vlammend stuk hout van het vuur, stak den brand in de hut. Het walmde, het rookte, het knetterde, en een vlam sloeg op en verlichtte het gezicht van den doode. . . . Vaarwel Thorkild! En Nils

EEN REIS DOOR BRETAGNE.

GLASRAAM IN DE KERK VAN LA ROCHE-SAINT-MAURIGE.

Sjöström liep de hut uit en sloeg de deur achter zich dicht. Lang stond hij daarbuiten in de koude, staarde strak naar het kleine raam en keek naar het spel der vlammen daarachter — maar toen sprong het door de warmte, een vlam sloeg uit, andere drongen naar buiten door de deur, weldra was de kleine hut één machtige vuurzee, waarvan de vlammen een lichtplek waren in den donkeren nacht en tot ver in den omtrek een roodgouden schijnsel wierpen over de witte sneeuw, over de omringende hutten en op Nils Sjöström, die de kap van zijn anorak naar beneden getrokken had, zoodat zijn haar om zijn hoofd stond en een schaduw afwierp, lang en dreigend zwart. Hij stond met gevouwen handen en mompelde zachtjes voor zich heen: „Mijn jongen, ik kan de woorden niet vinden, die gezegd werden, toen je gedoopt werd, ik kan me de woorden niet herinneren, die je moeder je als kleine jongen leerde — maar dat doet er niet toe. Altijd ben je een goede, lieve zoon voor me geweest — je vaders beste kameraad. Als kleine jongen was je mijn vreugde, toen je volwassen was mijn hoop, — ik dank je voor alles, wat je voor me geweest bent! Thor-kild, nu... nu stort de hut in... en nu komen me ook de woorden in de gedachte, die je zelf zoo dikwijls gezegd hebt... en hij boog diep het hoofd, tranen liepen neer langs zijn verweerde gezicht en werden tot ijs in zijn baard. De vlammen sisten en kookten, het knetterde en rookte, en Nils Sjöström's schaduw vloog onrustig heen en weer over de witte sneeuw... maar naar de glinsterende sterren omhoog stegen de onzeker, half fluisterend uitgesproken woorden: — Onze Vader....!

Uit het Deensch van EJNAR MIKKELSEN.

De Voorjaarsbloemententoonstelling te Heemstede.

WAS bij de vorige tentoonstellingen de decoratieve opstelling slechts een hulpmiddel om het gebodene zoo voordeelig mogelijk te doen uitkomen, deze vijfde expositie heeft uitsluitend ten doel een beeld te geven van het toegepaste gebruik van planten en bloemen. Hier is het niet de kweker die de aandacht voor zijn culturen vraagt, maar de winkelier die laat zien op welke wijze men het best de bloemen kan gebruiken voor versiering en opluistering. Bloemen, wat hebben zij in het dagelijksch leven een verschillende taak. Zij vertolken deelneming in blijde — en in droeve uren. Bij elk feest zijn zij tegenwoordig, zij sieren onze kamer, den tuin en de étalage. Niet altijd echter is de versiering mooi. Hoe mooi het kan zijn laat deze tentoonstelling in ruime mate zien. Men heeft de deelneming gevraagd in vier verschillende groepen. Groep één omvat uitsluitend bloemwerken. Deze groep is weer verdeeld in drie afzonderlijke groepen elk van vijf geheel van elkaar afwijkende bloemstukken. ☒ Groep A. omvat een fantasie-bloemstuk; een lauwerkrans; een bloemenmand; een grafkruis; een fantasie-grafbloemstuk. Groep B. omvat een taferversiering voor zes couverts; een voorwerp naar vrije keuze, beplant of aangevuld met bloemen of bloeiende planten; een grafkrans zonder bloemen; een beplante mand met bloeiende planten; een groen- of een bloemtafel; een vaas bloemen. Groep C. omvat een spiegelversiering — een bruidsgarnituur met bouquetten voor bruidsmisjes; een grafkrans met bloemen, een mand met varen en bladplanten (geen bloemen) een bloemkussen. ☒ Groep twee heeft een zeer bijzonder karakter en omvat een zestal interieurs. Deze interieurs

zijn zeer smaakvol uitgevoerd en bergen een keur van antieke en moderne meubelen. De N.V. Woninginrichting, Joh. Nederkoorn te Haarlem stelde ze belangeloos samen. De opdracht was deze kamers toepasselijk te versieren. Men noemde ze daarom: Moeders verjaardag; Boudoir; Artistenkamer; Kantoor Jubileum; oud Hollandsche Kamer en koperen Bruiloft. In dezen trant moest men toepasselijke versiering aanbrengen. ☒ Groep drie is iets nieuws op het gebied van het tentoonstellingswezen; nml. Etalage-versiering. Met deze groep beoogde men aan te toonen hoe een overigens fraaie winkeletalage door aanvulling op de juiste wijze met bloemen (of) planten nog meer aantrekkelijk kan worden gemaakt en dus daardoor nog meer aan het doel beantwoordt. Men heeft er aan te denken dat te overvloedige bloemenweelde, waardoor de aandacht van de hoofdartikelen zou worden afgeleid, schaadt. ☒ Een aantal vooraanstaande groot-

Foto C. Steenbergh.

DE VOORJAARSBLOEMENTENTON-
STELLING TE HEEMSTEDE.
JAPANSCH SCHILDERIJ („KAKIMONA“).
INGEZONDEN DOOR DE FIRMA F. D. J. VAN
BRUMMELEN, ROTTERDAM.

fabrikanten, de firma's C. J. van Houten en Zn. Weesp, ten Hope's Handels Mij. Rotterdam, Liebig Vleesch-extracten, Bender's Piano- en orgelhandel Amsterdam; de Gero-Zilverfabriek te Zeist; de plateelbakkerij „Ivora" te Gouda en de Kon. Zeep-fabrieken „De Duif", den Dolder, verleende hier hun medewerking. Zij richtten hun stands in en etaleerden de artikelen. De bloemist kreeg toen de taak het geheel met bloemen, luister bij te zetten. ☒ Groep vier wordt gevormd door de versierde voertuigen. Voertuigen uit den ouden tijd, de sjees, de huifkar; en de mailcoach, doch ook moderne voertuigenzooals auto en vlieg-machine (interieur) en een trouwcoupetje. De firma Hamers en Co, de Amsterdamsche Rijtuig Maatschappij, de autofabriek „Citroën", de N.V. Ned. Vliegtuigenfabriek, stelden een en ander beschikbaar, terwijl de Haarlemsche roei- en zeilvereeniging „Het Spaarne" een Wherry afstond. Dan was er buiten het programma nog een vijfde groep, welke als onderwerp had: het vijfentwintig-jarig jubileum eener tennisclub en iets dergelijks betreffende de watersport. Voor beide arrangementen had men de medewerking van de firma Schravendijk (sportartikelen), Gerzon, Modemagazijnen en de firma Peek en Cloppenburg (Sport en zomercostumes; mannequins). — Zie hier de opdrachten welke men den bloemisten voorzette. Wij vermelden ze uitvoerig om te doen uitkomen, waarom er dezen keer telkens dezelfde versieringen aanwezig waren; ook het doel van de tentoonstelling is nu duidelijker. ☒ Bij het binnenkomen heeft men rechts de inzending van de firma Lamfers te Haarlem, omvattende groep C. De achterwand is nu bedekt door warmgekleurde tapijten. Bijzonder opvallend is de spiegelversiering van hel-roode Anthiriums. Hiernaast laat de firma Bekker dezelfde onderwerpen zien. Ook hier een goede opvatting van spiegelversiering, nml. fijn groen, orchideeën en smal fluweel-linten. Hier trekt vooral de aandacht een oud-Hollandsche goede combinatie. De firma Herwig, Bussum, stelt een versierde auto ten toon. Bij de inzendingen van de firma, Daudey is nog een goed uitgevoerde harp van zgn. blauwe druifjes met roode roosjes. De tafelgarneeringen vallen heel erg tegen; de tafels zijn te klein om een mooi geheel te kunnen geven. Mooi uitgevoerd is de waaier van de Patroons in het tuinbouwwak. Vooral de golvende lijnen maken het geheel zeer aantrekkelijk; ook de kleurcombinatie is met zorg gekozen. Van hier gaat men langs de interieurs. De eerste is „Moeders Verjaardag". De heer K. Hartlieb, Rotterdam, heeft deze Moeder goed bedacht. Welk een schat van bloemen. Ziet eens de prachtige buigzame takken „Bougainvillea", dicht bezet met bloemen. Het fijne paars dat men bij deze

bloem; ziet zijn de schutbladen, de bloempjes zijn wit. Verder nog een keur van bloemstukken, zooveel dat het erg overladen is. Maar het zijn alle juweeltjes van bloemschik-kunst en... het is Moeder die jubileert. Heel fijn in tint is het tweede interieur „Boudoir”. Arrangement van J. T. Bekker, Haarlem. Vooral het prachtig antieke hoekbuffetje met de Lathyrusversiering is heel mooi. De artisenkamer, welke nu volgt, is door de firma Dau-dey versierd. De inrichting is heel mooi; vooral de oud-Hol-landsche kast. Prachtig in tint is de mand met warm gekleur-de Cynerariums, ook de tulpen hier zijn mooi van kleur en goed bij elkander passend. Alleen begrijp ik niet waarom onze bloemisten de bloem-bladeren omkrullen. Mij lijkt dit een groote fout. Zoo'n binnenstebuiten gekeerde tulp verliest aan lijn. In zijn natuurlijkheid is hij mij veel liever. Om te watertanden is het stilleven in de oud-Hol-landsche kamer, arrangement J. C. Hoogeveen Jr., den Haag. Men is hier heel goed geslaagd in het behouden van het oud-Hollandsch cachet. Ook de zgn. „Koperen Bruiloft”, met op den voorgrond de groote koperen bak, geheel gevuld met witte Hortensia's, en het „Kantoorjubileum” zijn goed verzorgd. Wij zijn nu aan het eind van de interieurs en komen aan de versierde „huifkar”; korenaren, blauwe korenblomen en witte margrietten zijn hiervoor gebruikt. Het resultaat is buitengewoon mooi en trekt juist door de eenvoudige samenstelling de aandacht. Nu volgen verschillende bloemwerken waaronder grafkransen — mooie bruidsgarnituren. Deze laatste zijn in verschillende soorten; kostbare orchideeën en eenvoudige Lelietjes der Dalen verwerkte men ervoor. De Firma F. D. J. van Brummelen te Rotterdam gaf iets bijzonders. Een Japansch schilderij (Kakimona, zie de afbeelding op bladz. 250). Prachtig doet het fijne rood der Anthuriums tegen den roomkleurigen achtergrond. Mooi is de „vlinder”, samengesteld

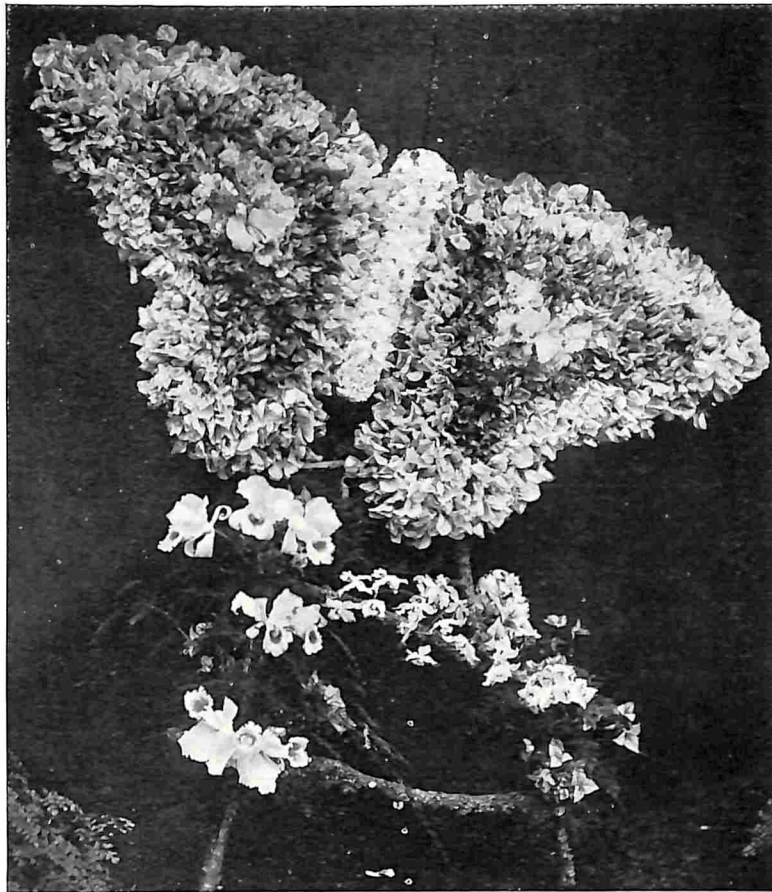

Foto C. Steenbergh.

DE VOORJAARSBLOEMENTENTONSTELLING
TE HEEMSTEDEN.

VLINDER, SAMENGESTELD DOOR DE FIRMA HERWIG, BUSSUM.

Foto C. Steenbergh.

BLOEMSCHIKKUNST VOORHEEN.

Inzending Firma J. C. Hoogeveen, Den Haag.

door de firma Herwig, Bussum, (zie de afb. hierboven). Lichtblauwe en roze Lathyrusvormen de vleugels; het lijfje is geheel wit gehouden. Fijn groen vormt de voelhorrens. Orchideeën luisteren het geheel op. Goed gemaakt is ook het grafkruis van groen mos. Witte leliën sieren het, de voet wordt gevormd door planten, waartussen kleine viooltjes. Hoe geheel anders men vroeger bloembindwerk maakte bewijst de inzending van de firma J. C. Hoogeveen. Onze fo-

De plateelfabriek „Ivora” Gouda, arrangement Theunissen, den Haag, lijkt mij het minst geslaagd, Irissen, Lathyrus en Begonia's zijn op zich zelf mooi; maar bij elkander verwerkt doen zij het niet zoo erg. De rose Begonia's vallen danig uit den toon. Eenvoudig maar fraai zijn de versieringen van de Pleinis stand; roze azalia's arrangement C. Thim Amsterdam en de N.V. ten Hope's Handels Mij. Rotterdam arrangement firma Hartlieb. Naast de stands weer fraaie bloemwerken waarbij opvalt het Haagsche Wapen ('s-Gravenhaagsche Bloemisten Patroonsvereniging). Origineel is ook het gebroken rad van blauwe viooltjes. De heer v. d. Broeke maakte het als symbool van een afgebroken leven, het niet meer verder kunnen, het „einde”. Als wij nu de nieuwe Hortensia's van den heer D. Baardse, Aalsmeer, bewonderd hebben, evenals de voor een huwelijksreis versierde cabine eener vliegmaschine, dan richten wij onze blikken naar het midden der zaal. Allereerst is het de mailcoach, die onze aandacht trekt. De versiering van den heer Thim is goed gekozen. Destevege Azalea's kunnen tegen een stootje wat bij dit voertuig geen overdaad is. Heel anders is dit bij de fraaie Citroën-auto. Zacht gekleurde Lathyrus koos hier de heer Thim en bereikte daarmee iets schoons. Ook de watersport arrangeerde genoemde heer. De keurig versierde Wherry

tograaf kieke eenige van deze stijve bouquets in vorm, veel hebbende van een bloemkool. De hier afgebeelde is een uit 1880 en bestaat uit drie verschillende randen. De eerste rand is van kleine roode roosjes met wat stijve groene bladeren, dan volgt een rand gele margrietten en hierop blauwe vergeetmijnietjes. Bovenop prijkt een gele roos. Het geheel is gevat in een zgn. manchet met geperforeerde randen (net kastrandjes). Na deze aardige inzending volgen de verschillende stands. Eerst die van den pianohandel Bender, Amsterdam. De firma Daudey verzorgde dit. Prachtig is de mand dieproode Amaryllis. Lila Lathyrus met zacht gele rozen sieren de van Houtens producten; arrangement A. J. Herwig. Het meest trof mij de stand der Gerofabriek Zeist. De firma P. H. van Lubbe, den Haag, heeft haar taak goed begrepen. De donkerroode rozen vormen met de zilverkleur een fraai geheel. Juist doordat de aandacht op de geëtaleerde artikelen gevestigd wordt, is het zoo goed.

Foto C. Steenbergh.

BLOEMSCHIKKUNST THANS.

Inzending Firma J. F. Bekker, Haarlem.

wordt omgeven door een rand van blauwe vergeet-mij-nietjes. Zacht rose rozen en blauwe Irissen (Imperator) is de versiering van het bootje. Beeldig is het fraaie bruids-koetsje. Mooi de ouderwetsche sjees. Om het middengedeelte te vullen arrangeerde men de voorstelling van een jubileerende tennisclub en een dergelijke gebeurtenis bij beoefenaars der watersport. Prachtige bloemstukken verfraaien het geheel; ook de sierlijk mannequins zorgen voor verfraaiing. Men ziet uit dit beknopt overzicht dat er heel wat te bewonderen valt. De kunst van bloemen schikken gaat hier te lande hard vooruit. Vergelijkt maar eens het „voorheen” (1880) en „thans” van de afbeeldingen. ☼ Deze tentoonstelling heeft slechts enkele dagen geduurd. Nu volgt de finale; wat zal die ons brengen?

I. JOH. W. DE VRIES.

OP LEVEN EN DOOD.

3) Naar het Engelsch door CHRS. G. D. ROBERTS.

ONGETWIJFELD had hij zijn leven te danken aan

dit duiken en aan het feit, dat het zeil hem korten tijd verborg voor de oogen van zijn doodsvijand. Hij was een prima zwemmer en dadelijk zette hij zoo snel mogelijk koers naar het eiland, waarbij hij den „hondslag” gebruikte en zijn hoofd zoo veel mogelijk onder water hield. ☼ Aanvankelijk bemerkte de orca zijn vlucht niet. De ongelukkige hond had door zijn geblaf haar aandacht getrokken en hem had zij gegrepen en vermorzeld zoodra hij in het water terecht was gekomen. Daarna had zij haar toorn op het wrak van de boot gericht welke zij tot brandhout had vermorzeld door ze in haar groote kaken vast te grijpen en ze heen en weer te schudden zooals een terrier met een rat doet. En ten slotte wendde zij haar blik naar het eiland en bleven haar onheilspellende oogen rusten op de gestalte van den zwemmer, die vlug door het water gleeed. ☼ De snelheid van haar vaart was als die van een afgeschoten torpedo; maar Gardner kon reeds in waanzinnige haast zijn handen op de rotsplaat leggen. Deze — niet veel meer dan vijf en twintig centimeter groot — stak maar eventjes boven het water uit. Maar ongeveer op manshoogte daarboven was er een soort van nis in de rots, die net leek alsof ze opzettelijk uit de steen gehouwen was om er een standbeeld in te plaatsen. Met de lenigheid der wanhoop wist hij zich tot die enge schuilplaats naar boven te werken, trok toen zijn beenen op en drukte zich zoen plat mogelijk tegen den rotswand aan. Op hetzelfde oogenblik werd hij door en door nat van het water en het schuim, opgeworpen door den doffen slag, waarmee het lichaam van zijn vervolger tegen de rots aan zijn voeten sloeg. ☼ Gardner rilde van ontzetting en hijgde zwaar bij zijn pogingen om weer lucht te persen in zijn bijna uitgeputte longen. Hij had al in heel wat wedstrijden gezwommen, maar nog nooit in zoo een. Zich omzichtig omdraaiend en steeds zorgend dat hij als een alikruik tegen de rots gedrukt bleef, keek hij naar beneden, bevend van angst dat de wreker nogmaals zoo'n woenen sprong zou wagen en dezen keer met beter resultaat. ☼ Maar de orca scheen geen lust te hebben het nog eens te probeeren. De vaart waarmee ze tegen de rots was opgeslagen, moest ontzettend geweest zijn en had vermoedelijk min of meer den adem uit haar

lichaam geslagen. Ze zwom nu langzaam voor de rots heen en weer, een meedoogenlooze, angstaanjagende gevangenbewaker. Gardner keek neer in haar kille, kleine oogjes en huiverde van den doodelijken onbluschbaren haat, dien hij daarin zag. ☼ Toen hij genoeg op zijn verhaal was gekomen om over zijn huidigen toestand na te denken, moest hij tot de conclusie komen, dat deze verre van hoopvol was. Al rekte hij zich ook nog zoo uit, nergens ontmoetten zijn vingers een uitstekende punt, met behulp waarvan hij kon pogen naar boven uit zijn nis te klauteren, ten einde op die manier den top van de rots te bereiken. Hij had er geen flauw begrip van hoe lang zijn wraakgierige cipier op zijn post zou blijven, maar toen hij overwoog hoe ontzettend de misdaad was die hij jegens haar bedreef en had, en de geduldige regelmatige constateerde waarmee ze op haar post heen en weer zwom, en dacht aan de vernietigende woede die zij in haar aanval betoond had, vond hij weinig aanleiding te hopen dat zij haar taak spoedig moede zou worden. Hij wist dat zij in deze overbevolkte wateren ruimschoots voedsel zou vinden zonder haar post te verlaten. Maar hij bedacht smartelijk, dat wel is waar de zee hier ter plaatse wemelde van leven, maar daarentegen heel schaarsch door schepen heel bezocht. Met het oog op de talrijke onderzeesche klippen en onverwachte stroomingen bleven de kustvaarders liefst zoo ver mogelijk uit de buurt der rotsen. Weliswaar lag het eiland waarop hij zich bevond, slechts een halven mijl van het strand af — wat onder gewone omstandigheden voor hem een kleinigheid zou zijn geweest om over te zwemmen — maar zelfs als zijn cipier zou vertrekken, voelde hij er niets voor om zich te wagen te midden der reusachtige haaien, die de zeearmen tusschen de eilanden bevolkten. Zooals hij daar aan den zengenden zonnegloed blootgesteld stond — de hem omringende rots voelde beangstigend heet aan zijn handen — dacht hij er met schrik aan hoe lang het nog kon duren eer hij zoo overmand was door hitte en dorst, dat zijn beenen hem den dienst zouden weigeren en hij voorover zou tuimelen in de kaken van zijn wachtenden vijand. Op dit punt werd hij eenigszins gerust gesteld toen hij zag, dat de zon spoedig achter de rotspunt zou verdwijnen, waardoor hij in de

Foto R. H. Herwig.

BIJ DE ST. JANSKERK TE 'S-HERTOGENBOSCH.

schaduw zou komen te staan. Voor zoo verre de hitte betrof, zou hij tamelijk veilig zijn tot den volgenden ochtend. Maar als het weer dan mooi bleef, hoe zou hij dan weerstand kunnen bieden gedurende den langen, duldeloozen gloed van den voormiddag, tot de zon opnieuw achter de klippen lucht. Maar dadelijk hield hij daar weer mee op, toen hij begreep welk gevaar hem van dien kant dreigde. Als er een storm zou opzetten, zou die in dit jaargetijde ongetwijfeld uit het zuidoosten komen; en in dat geval zouden de eerste rijzende golven hem meevoeren van zijn standplaats. Hij vond het dus maar het best zijn gebed zoo in te kleeden dat het ietwat vaag bleef, en de Voorzienigheid geen gevaarlijke raadgevingen aan de hand te doen. ☼ Onwillekeurig zocht hij in zijn zak en haalde er zijn doorweekte tabakszak uit en een doosje druipnatte lucifers. Daarin zaten ook eenige waslucifers en hij had zoo'n flauwe hoop, dat als die flink gedroogd werden en voorzichtig behandeld, ze nog wel zouden ontvlammen. Hij lei ze naast elkaar, met de tabak, op de heete rots tusschen zijn voeten neer. (Wordt vervolgd).